

FRAMI

Frami ABC

Toimintaohjeet

Sisällys

Turvallisuusorganisaatio	3
Vahinkojen ennaltaehkäisy	3
Avun hälyttäminen	4
Poistuminen rakennuksesta	5
Kun poistuminen on estynyt	6
Kokoontumispaikat kartalla	7
Sairauskohtaus/tapaturma	7
Ensiapuvälineet	8
Tulipalo	8
Alkusammuttimen käyttö	9
Vesivahinko	9
Väkivallanuhka	9
Pommiuhka	10
Yleinen vaaramerkki	10
Kaasuvaara	11
Säteilyvaara	11
Sähkökatko	11
Väestönsuojelu	12

Tämä ohje opastaa Framin kiinteistöissä toimivia henkilötä onnettomuuksien ja vahinkojen ehkäisemisessä ja minimoimisessa sekä onnettomuus- ja vaaratilanteissa toimimisessa.

Lue ohjeet tarkasti! Turvallisuus on kaikkien yhteinen asia!

Turvallisuusorganisaatio

Yhdyshenkilö Frami A	Vahtimestari Arvo Ylinen, Seinäjoen ammattikorkeakoulu Oy, puh. 040 830 2369, arvo.ylinen@seamk.fi
Yhdyshenkilö Frami BC	Kiinteistönhoitaja Janne Pätsi, SOL Kiinteistöpalvelut Oy, puh. 040 066 0756, kiho@frami.fi
Turvallisuuspäällikkö	Kiinteistöpäällikkö Anssi Puska, Into Seinäjoki Oy, puh. 044 418 1413, anssi.puska@intoseinajoki.fi
Väestönsuojan 1. hoitaja	Kiinteistönhoitaja Janne Pätsi, SOL Kiinteistöpalvelut Oy, puh. 040 066 0756, kiho@frami.fi
Väestönsuojan 2. hoitaja	Kiinteistönhoitaja Sami Kallistahti, SOL Kiinteistöpalvelut Oy, puh. 040 766 9112
Väestönsuojan vastuuhenkilö	Kiinteistöpäällikkö Anssi Puska, puh. 044 418 1413 anssi.puska@intoseinajoki.fi
Sähkölaitteiston käytön johtaja	Sähkökäytönjohtaja Tuomo Ojala, Selektio Tmi, puh. 040 062 8447
Paloilmoittimen 1. hoitaja	Kiinteistönhoitaja Janne Pätsi, SOL Kiinteistöpalvelut Oy, puh. 040 066 0756, kiho@frami.fi
Paloilmoittimen 2. hoitaja	Kiinteistönhoitaja Sami Kallistahti, SOL Kiinteistöpalvelut Oy, puh. 040 766 9112, kiho@frami.fi
Kiinteistönhoidon päivystys	SOL Kiinteistöpalvelut Oy, puh. 040 066 0166
Vartiointiliikkeen päivystys	Securitas Oy, puh. 020 491 2600

Vahinkojen ennaltaehkäisy

Framin tiloissa toimivien yritysten ja muiden organisaatioiden on valvottava, että työpaikalla noudatetaan vahinkojen ja vaarojen ehkäisemiseksi sekä henkilöturvallisuuden varmistamiseksi annettuja kiinteistökohtaisia ohjeita sekä viranomaismääräyksiä.

1. **Yritys vastaa toimintaansa liittyvästä turvallisuussuunnittelusta ja sen toteutuksesta.** Tiloissa työskentelevistä henkilöistä tulee nimetä turvallisuusvastaava, joka vastaa mm. tilojen tyhjentämisestä poistumistilanteessa ja turvallisuusyhteistyöstä kiinteistön vastuuhenkilöiden kanssa.
2. **Yritys vastaa työpaikan ensiavun järjestämisestä ja koulutuksesta.** Tiloihin on varattava riittävä määrä asianmukaisia ja säännöllisesti ylläpidettäviä ensiapuvälineitä sekä tiedote ensiaputaitoisista henkilöistä. Yritys vastaa myös työntekijöiden ensiapukoulutuksesta (yleisenä tavoitteena on, että vähintään noin viisi prosenttia työntekijöistä on saanut koulutuksen kertauskoulutuksineen).
3. **Yritys vastaa tilojensa turvallisesta kunnosta ja esteettömästä kulusta.** Uloskäynneillä, porrashuoneissa, käytävillä, toimistoissa tai rakennuksen läheisyydessä ei saa säilyttää mitään kulkua estävää tavaraa, helposti syttyvää materiaalia tai palavia nesteitä. Toiminnalla minimoidaan vahinkojen ja vaarojen tahaton tai tahallinen aiheutuminen ja mahdollinen leviäminen sekä mahdollistetaan henkilöiden sujuva poistuminen ja pelastaminen.
4. **Yritys vastaa tiloihin tuotavien koneiden, laitteiden ja materiaalien turvallisuudesta.** Esimerkiksi tiloissa käytettävissä kahvin- ja vedenkeitimissä tulee olla automaattinen virrankatkaisin.

Yritys on velvollinen välittömästi ilmoittamaan kiinteistön vastuuhenkilölle havaitsemistaan turvallisuuspuutteista.

Avun hälyttäminen

Kaikissa kiireellisissä hätätilanteissa, olipa kyse sitten poliisin, pelastustoimen, sairaankuljetuksen tai sosiaalitoimen kiireellisestä avuntarpeesta **SOITA NUMEROON: 112**

1. **Soita hätäpuhelu itse, jos voit:** Tärkeää on, että hätäpuhelun soittaa se, jota asia koskee. Hänellä on tietoja, joita päivystäjä tarvitsee määritellessään millaista apua paikalle lähetehtään. Välikäsien kautta tuleva puhelu voi viivästyttää avun paikalle tuloa.
2. **Kerro, mitä on tapahtunut:** Hätäkeskuspäivystäjä kysyy soittajalta tietoja tapahtuneesta, jotta hän osaa tarvittaessa lähettää tilanteeseen oikean avun.
3. **Kerro tarkka osoite ja kunta:** Hätäkeskuksen alueella saattaa olla useita samoja osoitteita eri kunnissa. Siksi on tärkeää kertoa osoitteen lisäksi tapahtumapaikkakunta. Kiinteistön osoite on **Kampusranta 9, Seinäjoki**. Tarkenna mahdollisuuksien mukaan antamaasi tietoa rakennuksen kirjaimella (A, B, C) ja kerroksella.
4. **Vastaa sinulle esitettyihin kysymyksiin:** Päivystäjän esittämillä kysymyksillä on tarkoituksensa. Kysymykset eivät viivästytä avun hälyttämistä. Kiireellisessä tapauksessa päivystäjä hälyttää jo puhelun aikana auttamaan tulevat viranomaiset ja yhteistyökumppanit, sekä antaa näille lisätietoja tapahtuneesta.
5. **Toimi annettujen ohjeiden mukaan:** Päivystäjä on koulutettu antamaan ohjeita eri tilanteisiin. On tärkeää noudattaa annettuja ohjeita. Oikein suoritetuilla ensitoimenpiteillä on usein merkitystä tilanteen lopputuloksen kannalta.
6. **Lopeta puhelu vasta saatua siihen luvan:** Liian aikainen puhelun päättäminen voi hidastaa

taa auttajien paikalle saapumista. Saatuasi luvan puhelun päättämiseen, sulje puhelin. Pidä linja vapaana. Päivystäjä tai kohteeseen saapuva auttaja voi tarvita lisätietoja tapahtuneesta.

7. Häätötilanteessa viranomaisia ohjataan seuraavasti:

- **Pelastuslaitos** ohjataan rakennuksen paloilmoitinkeskukselle osoitteeseen **Kampusranta 9B, Seinäjoki** (B-osa, Kampusrannan puoleinen tuulikaappi, tila B101.1).
- **Ambulanssi/ensivaste** ohjataan osoitteeseen **Kampusranta 9, Seinäjoki** lisättynä tiedolla rakennuksesta (A, B, C) ja kerroksesta. Hälytyksen tehnyt henkilö tai hänen avustajansa vastaa ambulanssin ohjaamisesta apua tarvitsevan henkilön luokse.

Poistuminen rakennuksesta

Poistumisturvallisuuden periaatteena on, että rakennuksen kaikista tiloista on joka hetki päästävää poistumaan ilman avainta tai muuta oven avausvälinettä. Ovia ei saa pitää työaikana takalukossa, eikä uloskäyntien edessä saa säilyttää tavaraa.

1. Poistumiskuulutuksen kuuultuaan jokainen toimistosolussa terveydentilaltaan hyvässä kunnossa oleva henkilö on velvollinen ottamaan toimistovalvojan vastuun. Valvojan tehtävään kuuluu toimistosolun ja käytävällä sijaitsevien vessojen tyhjenemisen varmistaminen sekä mahdollisista sisälle jääneistä henkilöistä ilmoittaminen kokoontumispaikan vastuuhenkilölle.
2. Rakennuksessa sisällä olevat muut henkilöt ottavat mukaansa lähettyvillä olevat ulkovaatteet ja poistuvat välittömästi lähintä poistumistietä pitkin rakennuksen kokoontumispaikalle (hissien käyttö on kielletty). Poistuessaan talon tuntevat henkilöt myös tarvittaessa opastavat vierailevia henkilöitä sekä avustavat liikuntarajoitteita omien kykyjen ja mahdollisuuksien mukaan.
3. Kokoontumispaikoilla tapahtuvaa toimintaa johtavat kiinteistön vastuuhenkilön erikseen nimeämät kokoontumispaikan valvojat. Valvojien tehtävänä on ottaa vastaan toimistovalvojien ilmoitukset mahdollisista sisälle jääneistä henkilöistä ja edelleen ilmoittaa nämä tiedot numeroon 112, josta viesti välitetään paikalla olevalle pelastustoiminnan johtajalle.
4. Mikäli kokoontumispaikka ei ole turvallinen, siirrytään kokoontumispaikan valvojan johdolla varakokoontumispaikkaan. Myös viranomaiset osoittavat tarvittaessa suojapaikat pidempiaikaista suojautumista varten.
5. Kokoontumispaikalta ei saa poistua ilman lupaa. Toimintaa kokoontumispaikalla johtaa kokoontumispaikan valvoja, joka tiedottaa tilanteen edistymisestä ja ilmoittaa milloin kiinteistöön saa palata.

Rakennus	Kokoontumispaikka	Varapaikka
Frami A	Joenuoleinen puistoalue	Frami EF 1. kerroksen aula
Frami B	Joenuoleinen puistoalue	Frami D 1. kerroksen aula
Frami C	Jouppilantien puoleinen parkkipaikka	Frami D 1. kerroksen aula

Kun poistuminen on estynyt

Toiminta, jos poistuminen on estynyt tulipalon vuoksi:

1. Toisaalla riehuvan tulipalon estäessä turvallisen poistumisen jää palo-osastoon, jossa olet. Palo-oven takana on turvallista olla (palo-osaston paloturva 60 min).
2. Mene ikkunan luo ja herätä huomiota. Jos et onnistu, ilmoita sijaintisi numeroon **112** ja noudata viranomaisten ohjeita.

Toiminta, jos poistuminen on estynyt liikuntarajoitteen vuoksi:

1. Yrityksen, jossa työskentelee/vierailee liikuntarajoitteinen henkilö, joka ei kykene noudattamaan poistumisohjeita, tulee huolehtia, että poistumistilanteessa tämän henkilön kanssa jää kyseisen kerroksen käytävätilaan (palo-osaston paloturva 60 min) avustava henkilö.
2. Mikäli tilanne heikkenee ja palo-osastoon alkaa muodostua savua, siirtyvät liikuntarajoitteinen henkilö ja hänen avustajansa lähimpään porrashuoneeseen tai magneettiovien toiselle puolelle turvaan. He myös soittavat numeroon **112**, josta viesti välitetään paikalla olevalle pelastustoiminnan johtajalle.

Kokoontumispaikat kartalla

Sairauskohtaus/tapaturma

Toiminta sairaskohtauksen tai tapaturman sattuessa:

- Selvitä, mitä on tapahtunut?
- Tarkista henkilön tila (herääkö, hengittääkö).
- Anna tarvittaessa ensiapua:
 - Tajuton, mutta hengittävä potilas käännetään kylkiasentoon.
 - Jos henkilö ei hengitä, aloita ensiapu osaamisesi ehdoin.
 - Alla olevasta taulukosta löydät kiinteistön ensiapuvälineiden sijainnit.
- Tee hätäilmoitus numeroon **112**.
- Kerro, mistä soitat: **Kampusranta 9, Seinäjoki**.
- Tarkenna sijaintitietoa rakennuksen kirjaimella (A, B, C) ja kerroksella, josta kohde löytyy.
- Kerro, mitä on tapahtunut.
- Toimi ohjeiden mukaisesti.
- Ilmoita potilaan tilassa tapahtuneista muutoksista hätäkeskukseen.
- Huolehdi abulanssin ohjaamisesta apua tarvitsevan henkilön luokse.

Ensiapuvälineet

Yritys vastaa työpaikan ensiavun järjestämisestä ja oman henkilökuntansa ensiapukoulutuksesta. Tiloihin on varattava riittävä määrä asianmukaisia ja säännöllisesti ylläpidettäviä ensiapuvälineitä sekä tiedote ensiaputaitoisista henkilöistä.

Alla olevasta taulukosta löydät kiinteistön ensiapuvälineiden sijainnit:

Tarvike	Sijainti
Defibrillaattori	B-osan 1. kerroksen aula
Hätäsuihku	A120.4 Kemian ja mikrobiologian laboratorio
Silmien huuhteluväline	A120.4 Kemian ja mikrobiologian laboratorio

Tulipalo

Toiminta tulipalon sattuessa:

- Tulipalon uhatessa automaattinen paloilmoitinlaitteisto antaa hälytyksen pelastuslaitokselle ja automaattinen kuulutusjärjestelmä poistumiskehoituksen rakennuksessa oleville.
- Tarvittaessa käytä paloilmoitinpainiketta palokunnan hälyttämiseen ja muiden varoittamiseen. Soita painikkeen käytön jälkeen jälkeen hätäkeskukseen **112** ja kerro tilanteesta.
- Pelasta välittömässä vaarassa olevat.
- Yritä alkusammutusta, vältä kuitenkin savua, äläkä vaaranna itseäsi.
- Rajoita palon sekä savun leviämistä sulkemalla palotilaan johtavat ovet ja ikkunat.
- Ota mukaasi lähettyvillä olevat ulkovaatteet.
- Poistu rakennuksesta välittömästi lähintä poistumistietä pitkin.
- Hissin käyttö on tulipalon sattuessa ehdottomasti kielletty!
- Siirry kokoontumispaikalle, älä jää sisäänkäyntien edustoille.
- Opasta asiakkaita ja vieraita.
- Avusta liikuntarajoittesia omien kykyjen ja mahdollisuuksien mukaan.
- Pelastuslaitos ohjataan paloilmoitinkeskukselle (**Kampusranta 9B**, tuulikaappi, tila B101.1).
- Kokoontumispaikalta ei saa poistua ilman erillistä lupaa.
- Vaara on ohi vasta, kun pelastuslaitos antaa luvan palata rakennukseen.
- Kokoontumispaikan valvoja välittää tiedon sisällesiirtymisestä.

Rakennus	Kokoontumispaikka	Varapaikka
Frami A	Joenuoleinen puistoalue	Frami EF 1. kerroksen aula
Frami B	Joenuoleinen puistoalue	Frami D 1. kerroksen aula
Frami C	Jouppilantien puoleinen parkkipaikka	Frami D 1. kerroksen aula

Alkusammuttimen käyttö

- Kierrä sammutinta ylösalaisin ja ravista sammutinta, tämä varmistaa jauheen juoksevuuden.
- Vedä varmistinsokka irti.
- Lähesty paloa tuulen suunnasta.
- Jos olet sisällä lähesty matalana lattianrajassa, tämä parantaa näkyvyyttä.
- Ota letkun päästä ote ja suuntaa sammutusaine liekkien juureen, älä katko liekkejä.
- Aloita sammuttaminen edestä ja jatka taaksepäin, tai alhaalta ylöspäin.
- Sammutusta voi tehostaa edestakaisin suuntautuvalla liikkeellä.
- Koko palava alue on peitettävä sammutepilveen.
- Liekkien sammuttua sammuttamisen voi lopettaa.
- Tarkkaile palanutta kohdetta ja varmistu, että palo on sammunut.
- Mikäli kohde syttyy uudelleen, toista sammutus.

Vesivahinko

Toiminta vesivahingon sattuessa:

- Katkaise sähköt vuotokohteesta ja sen läheisyydestä.
- Tyrehdytä vuoto esim. sulkemalla veden pääsulku, jos mahdollista.
- Sisäisessä vahinkotilanteessa ilmoita välittömästi kiinteistönhoitoon, päivystys 040 0660166
- Ulkoisessa vahinkotilanteessa myös huoltopäivystykseen Seinäjoen Vesi, 020 7601222.
- Tarvittaessa ota yhteys hätänumeroon **112**.
- Veden pääsulku: B-osan lämmönjakohuoneessa (B113).
- Lämmönjakohuone: B-osan 1. kerroksessa (B113).
- Sähköpääkeskus: B-osan 1. kerroksessa (B104).

Väkivallanuhka

Toiminta aseettomassa uhkaustilanteessa:

- Käyttäydy rauhallisesti ja pyri rauhoittamaan henkilö omalla käytökselläsi.
- Pidä huolta omasta turvallisuudestasi.
- Varmista, ettet käännä selkääsi tai ajaudu nurkkaan, jotta sinulla on aina pakotie.
- Pyri ohjaamaan uhkaava henkilö paikkaan, jossa hän ei voi olla vahingoksi muille.
- Mahdollisuuksien mukaan pyydä apua.
- Pakene ja auta muita pakenemaan paikalta.
- Tapauksen jälkeen ilmoita tapahtuneesta tarvittaessa poliisille.

Toiminta aseellisessa uhkaustilanteessa:

- Älä tee vastarintaa.
- Tee vain mitä uhkaaja käskee.
- Pyri mahdollisuuksien mukaan varoittamaan muita.
- Aseellinen uhkaustilanne on aina otettava vakavasti.
- Tilanteen jälkeen ilmoita asiasta hätäkeskukseen 112. Kuuntele ohjeita ja toimi niiden mukaisesti.

Pommiuhka

Toiminta pommiuhkaustilanteessa:

- Kun uhkaus tulee puhelimitse pysy rauhallisena. Pitkitä puhelua.
- Tee muistiinpanoja. Kirjoita uhkaus sanatarkasti muistiin.
- Kysele kysymyksiä: Missä pommi on? Miltä pommi näyttää? Milloin pommi räjähtää? Miksi?
- Kiinnitä huomiota puhetyyliin ja äänen sävyihin: Erityispiirteitä? Kiihtymystä?
- Kiinnitä huomiota, lukeeko uhkaaja viestin paperilta.
- Pommiuhkaus on aina otettava vakavasti.
- Puhelun jälkeen ilmoita asiasta hätäkeskukseen **112**. Kuuntele ohjeita ja toimi niiden mukaisesti.

Yleinen vaaramerkki

Yleinen vaaramerkki on minuutin pituinen nouseva ja laskeva äänimerkki tai viranomaisen kuuluttama varoitus. Nousevan sekä laskevan jakson pituus on 7 sekuntia. Yleinen vaaramerkki tarkoittaa väestöä uhkaavaa välitöntä vaaraa. Sellainen annetaan mm. kaasu- ja säteilyvaaran yhteydessä.

Vaara ohi -merkki on yhden minuutin mittainen tasainen äänimerkki. Se on ilmoitus siitä, että uhka tai vaara on ohi.

Toiminta yleisen vaaramerkin kuultuasi:

- Siirry sisälle.
- Sulje ovet, ikkunat ja tuuletusaukot. Ilmastoinnin sulkeminen on kiinteistöhoiton tehtävä.
- Avaa radio ja odota ohjeita.
- Vältä puhelimen käyttöä, etteivät linjat tukkeudu.
- Älä poistu alueelta ilman viranomaisten kehotusta.

Kaasuvaara

Toiminta kaasuvaaran aikana:

- Mikäli kuulet yleisen vaaramerkin tai haistat kaasua, pysyttele sisällä.
- Hakeudu yläkerrokseen ja pysyttele siellä. Älä mene kellariin.
- Sulje ovet, ikkunat ja tuuletusaukot. Ilmastoinnin sulkeminen on kiinteistöhoiton tehtävä.
- Voit sulkea ja teipata myös sisäövet ja pysytellä tuulen alapuolisissa tiloissa.
- Kaasun hajun tuntiessasi voit hengittää kostean, huokoisen kankaan läpi.
- Kuuntele radiosta lisätietoja.
- Viranomaiset ilmoittavat radiossa tai kaiutinautoilla milloin myrkkypilvi on haihtunut.
- Tuuleta sisätilat huolellisesti vaaran poistuttua.
- Jos olet ulkona, kun haistat kaasua etkä pääse sisälle, kiirehdi kaasupilven alta sivutuuleen.
- Pyri mahdollisimman korkealle, esimerkiksi mäen päälle.

Säteilyvaara

Toiminta säteilyvaaran aikana:

- Mikäli kuulet säteilyvaarasta annettava yleisen vaaramerkin, mene sisälle.
- Hakeudu talon keskiosiin tai kellariin, joissa on paras suoja.
- Sulje ovet, ikkunat ja tuuletusaukot. Ilmastoinnin sulkeminen on kiinteistöhoiton tehtävä.
- Ota joditabletit vasta viranomaisten kehotuksesta (tulisi olla 2 kpl/hlö).
- Vältä ulkona liikkumista.
- Lisäohjeita:
 - Pelastusviranomaisilta, tiedotusvälineistä sekä Yleisradion teksti-TV:n sivulta 867
 - Säteilyturvakeskuksen Internet-sivuilta osoitteesta www.stuk.fi
 - Pelastustoimen sivuilta www.pelastustoimi.fi

Sähkökatko

Toiminta sähkökatkon aikana:

- Sähköt katkeavat toimitilasta, mutta turvavalot jäävät palamaan.
- Hissien käyttö sähkökatkon aikana ei ole mahdollista.
- Mikäli jäät hissiin, ota yhteys hissihuollon vikapäivystykseen KONE Hissit Oy (0800 15063) .
- Mikäli ongelma ei ratkennut, niin ota yhteys kiinteistöhuoltoon (040 0660756).
- Poistumistilanteessa käytä taskulamppua. Tarvittaessa opasta muita.
- Tarvittaessa voit soittaa hätänumeroon 112.

Väestönsuojelu

Väestönsuojan tarkoitus on suojella ihmisiä sortumilta, räjähdyspaineelta, sirpaleilta, kaasuilta, säteilyltä ja tulipaloilta. Normaaliaikana tapahtuvat onnettomuudet eivät yleensä koskaan edellytä väestönsuojaan suojautumista, vaan sisälle suojautuminen riittää. Siirtyminen väestönsuojoihin tapahtuu aina viranomaisten kehotuksesta.

Kiinteistössä on viis S1-luokan väestönsuojaa. Suojaluokan S1 väestönsuojassa on mahdollista viipyä pitkiä aikoja. Suojassa on käsikäyttöinen tai koneellinen ilmanotto, joka on varustettu esisuo-
dattimella ja aktiivihiihi-hiukkassuodattimella.

Sijainti	Suojaluokka	Pinta- ala	Suojapaikkoja	Varusteiden sijainti
A110.1 VSS	S1	90 m2	120	VSS-ilmanvaihtokoneiden läheisyydessä
A110.2 VSS	S1	118 m2	157	VSS-ilmanvaihtokoneiden läheisyydessä
B116 VSS/Varasto	S1	60 m2	80	VSS-ilmanvaihtokoneiden läheisyydessä
C110.1 VSS	S1	90 m2	120	VSS-ilmanvaihtokoneiden läheisyydessä
C110.2 VSS/ Varasto	S1	122 m2	162	VSS-ilmanvaihtokoneiden läheisyydessä

Viranomaiset antavat ohjeita radiossa, mikäli on siirryttävä yleisiin väestönsuojoihin ja tiedon siitä, mihin yleisistä väestönsuojista ihmiset siirtyvät.